

RAPPORT
Flora- en faunaquickscan
voor de realisatie van
Natuurbegraafplaats De Utrecht

Opdrachtgever
ASR Vermogensbeheer
De heer H. Breviers

Projectnummer
Aeres Milieu projectnummer AM14177

Status rapport
Definitief

Autorisatie

Opsteller rapport:	paraaf	datum
ir. J.P.M. Hovens		10 juni 2014
ir. G. Hovens		
(Faunaconsult)		
Kwaliteitscontrole:	paraaf	datum
ing. G. Reuver		10 juni 2014

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	5
2. BELEIDSKADER	6
2.1 Inleiding	6
2.2 Flora- en faunawet	6
2.3 Natuurbeschermingswet 1998	7
3. WERKWIJZE	9
3.1 Beschrijving van het plangebied	9
3.2 Veldinventarisatie	10
4. RESULTATEN INVENTARISATIE	11
4.1 Resultaten beleidsinventarisatie	11
4.2 Resultaten veldinventarisatie	13
5. EFFECTEN VAN DE VOORGENOMEN INGREEP	16
5.1 De ingreep	16
5.2 Effecten op algemene beschermde soorten in het plangebied	16
5.3 Effecten op vogels .	16
5.4 Effecten op vleermuizen	17
5.5 Effecten op de eekhoorn	17
5.6 Effecten op beschermde natuurgebieden	17
6. CONSEQUENTIES VANUIT DE WET- EN REGELGEVING	18
6.1 Flora- en faunawet	18
6.2 Overige regelgeving	18
Literatuur	19

1. INLEIDING

In 2012 heeft Aeres Milieu in samenwerking met Faunaconsult een quickscan Flora- en faunawet en Natuurbeschermingswet uitgevoerd voor een aantal voorgestane ontwikkelingen op Landgoed De Utrecht (projectnummer AM12172). Voor het uitvoeren van een aantal beheers- en inrichtingsmaatregelen is een aantal kostendragers gezocht, waaronder het aanleggen van een natuurbegraafplaats. In opdracht van ASR Vastgoed, (de heer H. Breviers) heeft Aeres Milieu in samenwerking met Faunaconsult nu een quickscan Flora- en faunawet uitgevoerd voor de realisatie van deze natuurbegraafplaats, genaamd Natuurbegraafplaats De Utrecht.

Aeres Milieu is gevraagd het volgende aan te geven:

- welke beschermde dieren en planten komen mogelijk voor in het plangebied
- welke effecten heeft de voorgenomen ingreep
- kunnen negatieve effecten zoveel mogelijk worden gemitigeerd (verzacht)
- welke eventuele gevolgen zijn er met betrekking tot de Vogel- en Habitatrichtlijn, de Natuurbeschermingswet en de EHS en op welke wijze kunnen die worden gecompenseerd.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving gegeven van het huidige beleidskader en van de Flora- en faunawet. Hoofdstuk 3 beschrijft het plangebied en de werkwijze van de inventarisaties van de natuurwaarden. In hoofdstuk 4 worden de resultaten van de beleids- en veldinventarisaties weergegeven en in hoofdstuk 5 de effecten van de voorgenomen ingreep op de aanwezige natuurwaarden. Hoofdstuk 6 behandelt de consequenties van wet- en regelgeving.

2. BELEIDSKADER

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt een toelichting gegeven op het natuurbeleid van de diverse overheden, dat van belang is bij de voorgenomen herinrichting van het plangebied. Het natuur- en soortenbeleid is in Nederland geregeld in de Wet op de Ruimtelijke Ordening, de Natuurbeschermingswet en de Flora- en faunawet. Hiermee wordt onder andere invulling gegeven aan de Europese wet- en regelgeving, zoals de Vogel- en Habitatrichtlijn.

2.2 Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet (Stb. 1998, 402) is op 1 april 2002 in werking is getreden. Deze wet bundelt onder meer de bepalingen over soortenbescherming die voorheen in verschillende wetten waren opgenomen, namelijk de Vogelwet 1936, de Jachtwet, (de oude) Natuurbeschermingswet, de Nuttige Dierenwet 1914 en de Wet bedreigde uitheemse dier- en plantensoorten. De Flora- en faunawet richt zich op de bescherming van circa 500 plant- en diersoorten. Het gaat hierbij om alle inheemse zoogdieren (uitgezonderd bruine rat, zwarte rat en huismuis), alle inheemse vogelsoorten, alle amfibieën en reptielen, een aantal vissen en enkele bij AMvB (Stb. 523, 2000) speciaal aangewezen plant- en diersoorten. Uitgangspunt van de wet is het 'nee, tenzij'- beginsel. Slechts voor een beperkt aantal handelingen kan op basis van artikel 75 van de Flora- en faunawet ontheffing worden verleend van de verboden uit artikel 8 t/m 11 van de wet (voor zover hiervoor niet reeds op basis van een ander artikel vrijstelling of ontheffing kan worden verleend). Voorwaarde daarbij is dat met de voorgenomen activiteit geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort.

Kort gezegd worden de onder de Flora- en faunawet beschermde plant- en diersoorten in drie categorieën opgedeeld, met elk een ander regime wat betreft ontheffingen:

- algemene soorten (FF1);
- overige soorten (FF2);
- streng beschermde soorten (FF3).

De categorie 'algemene soorten' - zoals mol en konijn - is voor de meeste activiteiten vrijgesteld voor een ontheffingsaanvraag.

De categorie 'overige soorten' is eveneens voor de meeste activiteiten vrijgesteld voor een ontheffingsaanvraag, mits die activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie (EL&I) goedgekeurde gedragscode. In zo'n code geeft een sector zelf aan welke gedragslijnen men volgt om het schaden van beschermde soorten zo veel mogelijk te voorkomen, bijvoorbeeld: altijd eerst inventariseren waar de soorten precies voorkomen en daar met de werkzaamheden rekening mee houden, bijvoorbeeld door een hol af te schermen of de standplaats van planten aan te geven. Voor ingrepen waarvoor geen goedgekeurde gedragscode bestaat, moet ten aanzien van verblijfplaatsen van beschermde soorten uit de categorie 'overige soorten', een ontheffing worden aangevraagd. Daarbij kan worden volstaan met een zogenaamde lichte toetsing. Dat houdt in dat de voorgenomen maatregelen 'geen afbreuk doen aan gunstige staat van instandhouding van de soort'.

De categorie 'streng beschermde soorten' omvat de soorten die worden genoemd in bijlage 4 van de Habitatrichtlijn of bijlage 1 van AMvB artikel 75 van de Flora- en faunawet. Voor de categorie 'streng beschermde soorten' wordt slechts in een beperkt aantal situaties een vrijstelling verleend. Voor bijlage 1 soorten wordt getoetst aan de volgende drie criteria (Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2005):

- 1) er wordt geen afbreuk gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort
- 2) er is geen goed alternatief
- 3) de activiteit past binnen een van de hierna genoemde belangen:
 - Onderzoek en onderwijs;
 - Repopulatie en herintroductie;
 - Bescherming van flora en fauna;
 - Veiligheid van het luchtverkeer;

- Volksgezondheid of openbare veiligheid;
- Dwingende redenen van openbaar belang;
- Voorkomen van ernstige schade aan vormen van eigendom
- Belangrijke overlast veroorzaakt door dieren;
- Uitvoering van werkzaamheden in het kader van bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw;
- Bestendig gebruik;
- Uitvoering in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.

Deze drie criteria vormen de zogenaamde uitgebreide toets en aan alle drie moet worden voldaan. Als het gaat om een ontheffingsaanvraag in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling en het gaat om streng beschermde soorten en/of vogels, dan wordt extra getoetst op een vierde criterium:

4) de werkzaamheden moeten zodanig uitgevoerd worden dat er sprake is van 'zorgvuldig handelen'

Voor ruimtelijke maatregelen kan men ten aanzien van streng beschermde soorten uit Bijlage IV van de Habitatrichtlijn ontheffing krijgen op grond van belangen die zijn opgenomen in de Habitatrichtlijn. Dat zijn:

- Bescherming van flora en fauna
- Volksgezondheid of openbare veiligheid
- Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Voor ruimtelijke maatregelen kan men ten aanzien van vogels ontheffing krijgen op grond van belangen die zijn opgenomen in de Vogelrichtlijn. Dat zijn:

- Bescherming van flora en fauna
- Veiligheid van het luchtverkeer
- Volksgezondheid of openbare veiligheid

2.3 Natuurbeschermingswet 1998

Natuurbeschermingswet 1998 beschermt verschillende soorten gebieden

De eerste Natuurbeschermingswet in Nederland dateert van 1967, deze wet maakte het mogelijk om natuurgebieden en soorten te beschermen, onder andere door het aanwijzen van beschermde natuurmonumenten. Deze oorspronkelijke natuurbeschermingswet is in 1998 vervangen en sindsdien richt de wet zich nog uitsluitend op de bescherming van gebieden.

De bepalingen van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn (tezamen genoemd "Natura 2000") zijn geïmplementeerd in de Natuurbeschermingswet. Zodoende is het Europese beleid ten aanzien van natuurbescherming in de Nederlandse wet verankerd. De Natuurbeschermingswet regelt de aanwijzing en bescherming van de volgende soorten gebieden:

- Vogel- en Habitatrichtlijngebieden (samen zijn dit de Natura 2000-gebieden);
- Beschermde natuurmonumenten;
- Wetlands (RAMSAR Conventie).

De Vogelrichtlijn

De Vogelrichtlijn (Richtlijn 79/409/EEG) richt zich op de bescherming van alle natuurlijk in het wild levende vogelsoorten en in het bijzonder op de leefgebieden van bedreigde en kwetsbare vogelsoorten. In de richtlijn worden nadere regels gesteld aan de bescherming, het beheer en de regulering van vogelsoorten. Een aantal gebieden is hierbij aangewezen als speciale beschermingszone. Deze gebieden maken onderdeel uit van Natura 2000, het ecologische netwerk van natuurgebieden in Europa. Voor beschermde vogelsoorten kan geen ontheffing worden aangevraagd voor uitvoering van werkzaamheden.

De Habitatrichtlijn

De Habitatrichtlijn (Richtlijn 92/43/EEG) richt zich op de instandhouding van natuurlijke habitats, habitats van soorten en de bescherming van plant- en diersoorten, met uitzondering van vogels. In bijlage I van deze richtlijn worden speciale beschermingszones aangewezen voor kwetsbare, bedreigde of zeldzame habitattypen. Bijlage II vermeldt de kwetsbare, bedreigde of zeldzame dier- en plantensoorten die beschermd moeten worden door speciale beschermingszones aan te wijzen. Bijlage IV vermeldt in het wild voorkomende kwetsbare, bedreigde of zeldzame dier- en plantensoorten die strikt beschermd moeten worden.

Natura 2000

De Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn vormen samen Natura 2000. Alle lidstaten van de Europese Unie wijzen beschermde natuurgebieden aan die waardevol zijn voor het behoud van biodiversiteit in Europa. Nederland zal aan de hand van een vergunningenstelsel de zorgvuldige afweging maken rond projecten die gevolgen kunnen hebben voor Natura 2000-gebieden. Deze vergunningen worden verleend door de provincies of door de minister van EL&I. Daarnaast zal Nederland in de komende jaren voor alle gebieden die samen Natura 2000 vormen, beheersplannen opstellen. Deze beheersplannen maken duidelijk welke activiteiten wel en niet mogelijk zijn in en om die gebieden.

Beschermde natuurmonumenten

Met de aanwijzing van Natura 2000-gebieden zullen Beschermde Natuurmonumenten die overlappen met zo'n aanwijzing komen te vervallen. De buiten de Natura 2000 gebieden gelegen Beschermde Natuurmonumenten blijven bestaan. Beschermde Natuurmonumenten zijn als zodanig aangewezen vanwege de aanwezigheid van grote ecologische waarden.

Wetlands (RAMSAR Conventie)

De Ramsar-conventie is een internationale overeenkomst inzake watergebieden (draslanden) die van internationale betekenis zijn, in het bijzonder als woongebied voor watervogels. Een groot deel van deze beschermde wetlands is in Nederland ook al als Natura 2000 gebied aangewezen.

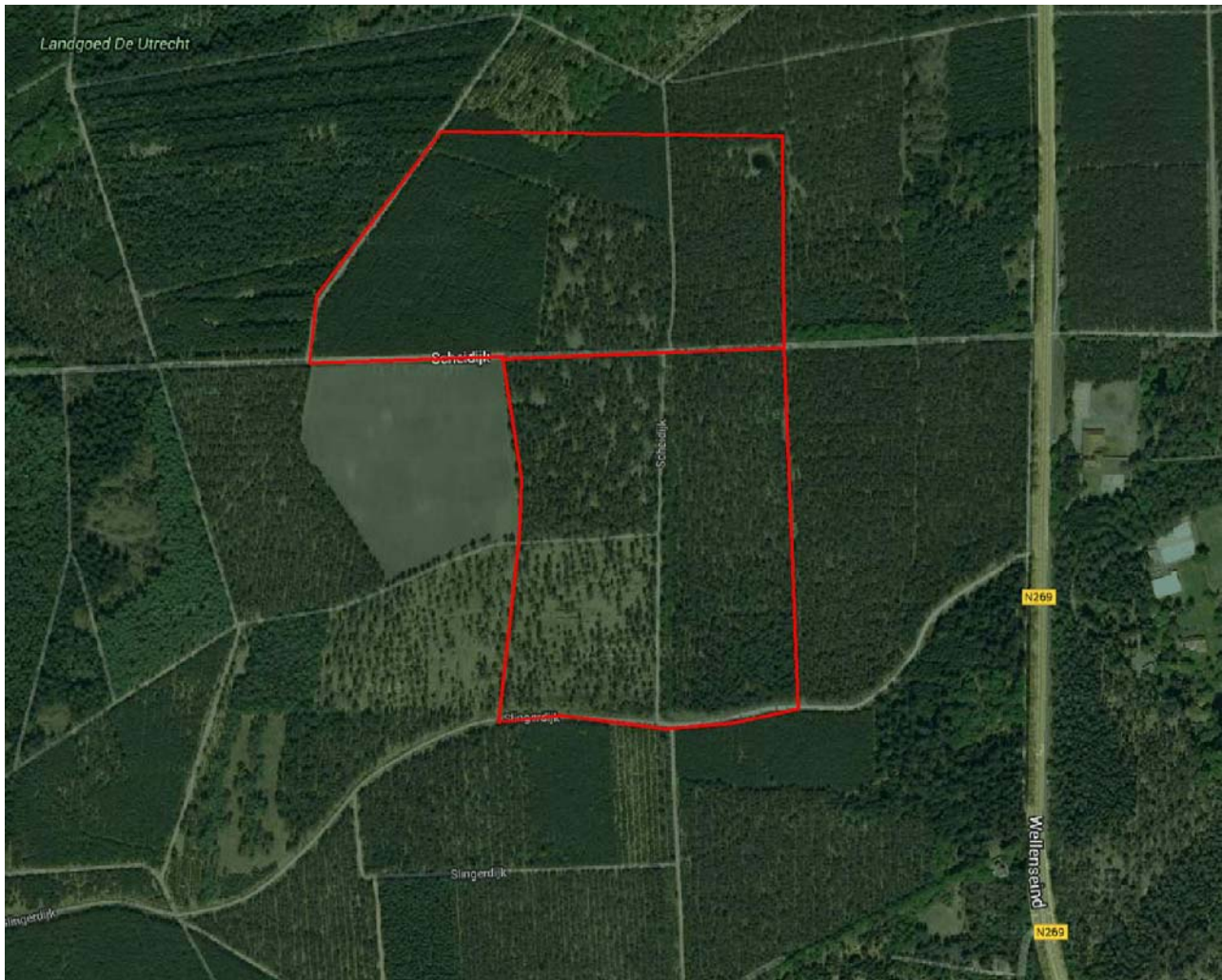
3. WERKWIJZE

3.1 Beschrijving van het plangebied

Het plangebied bestaat vrijwel volledig uit opstanden Weymouthden met een monotone ondergroei die wordt gedomineerd door pijpenstrootje (zie grote foto voorzijde). Her en der groeien daarnaast bomen als zomereik, hultst, ruwe berk, douglas en wegedoorn, jonge opslag van Amerikaanse eik en kruidachtige planten als blauwe bosbes, bochtige smeile, brede stekelvaren en gewone duivekervel. Langs enkele paden groeit struikhei, dophei, pitrus, kruipende boterbloem en op één plek dubbelloof (zie foto rechtsonder op de voorzijde). Een deel van het plangebied bestaat uit een ven (zie foto rechtsboven voorzijde), dat vrijwel volledig is begroeid met knolrus. In het ven groeien daarnaast waternavel en waterbies. De ligging van het plangebied is weergegeven in figuren 3.1.1. en 3.1.2.

Figuur 3.1.1. Het plangebied (rood omlijnd).

Figuur 3.1.2. Het plangebied (rood omlijnd).

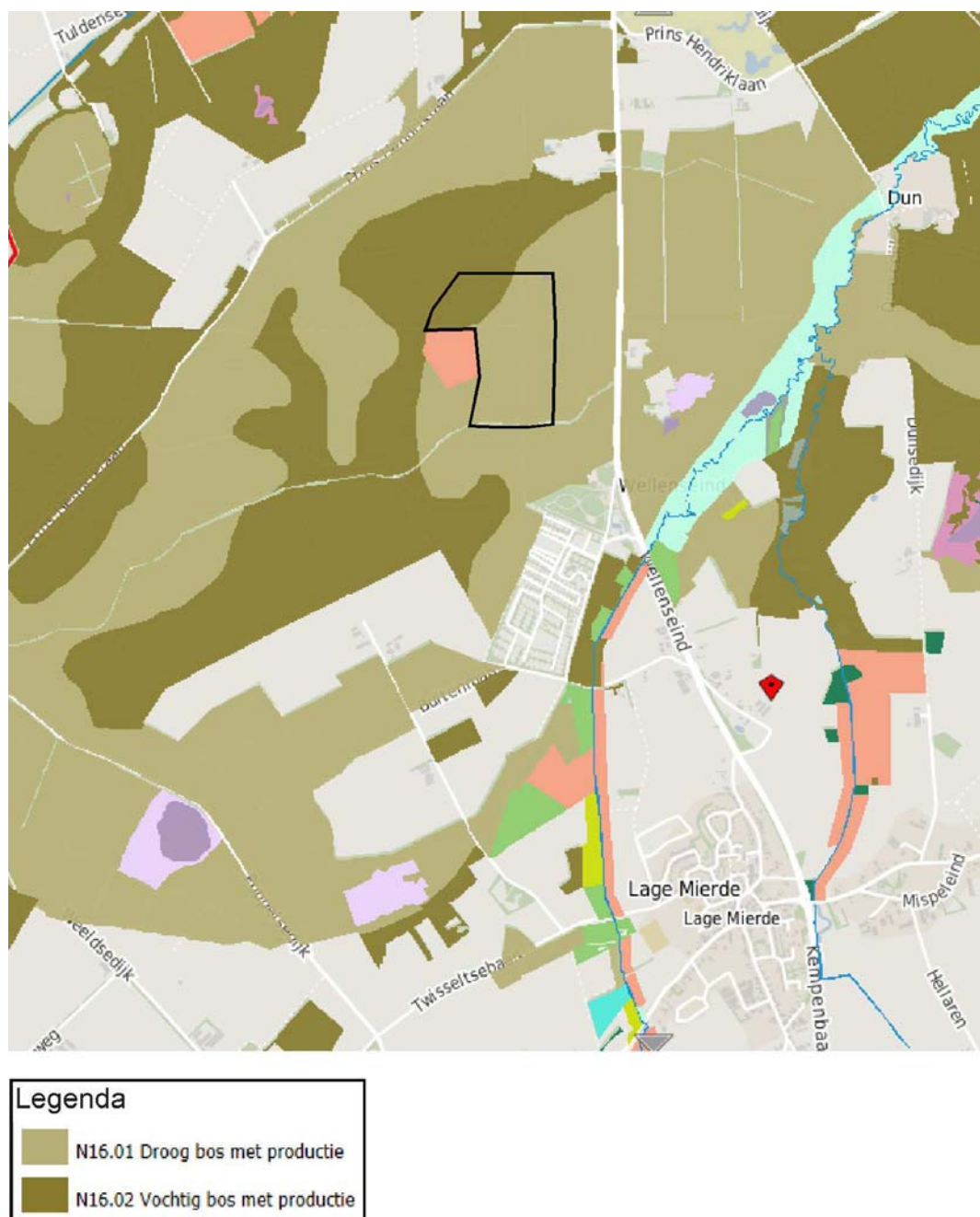
3.2 Veldinventarisatie

In de ochtend van 2 juni 2014 is het plangebied en haar omgeving bezocht voor een quickscan. Daarbij werden de aanwezige biotopen beoordeeld op hun geschiktheid als habitat voor beschermde dier- en plantensoorten. Tevens werd er gezocht naar (tekenen van aanwezigheid van) beschermde planten, zoogdieren, vogels, reptielen en amfibieën. Met betrekking tot zoogdieren werd speciaal gelet op pootafdrukken, krabsporen, wissels, uitwerpselen, haren, graafsporen, holen, en potentieel geschikte verblijfplaatsen. Aan de hand van relevante (verspreidings)literatuur (Bos et al., 2006; RAVON, 2006, 2007, 2010, 2011, 2013 en www.waarneming.nl) is vervolgens ingeschat welke beschermde soorten mogelijk in het plangebied voorkomen.

4. RESULTATEN INVENTARISATIE

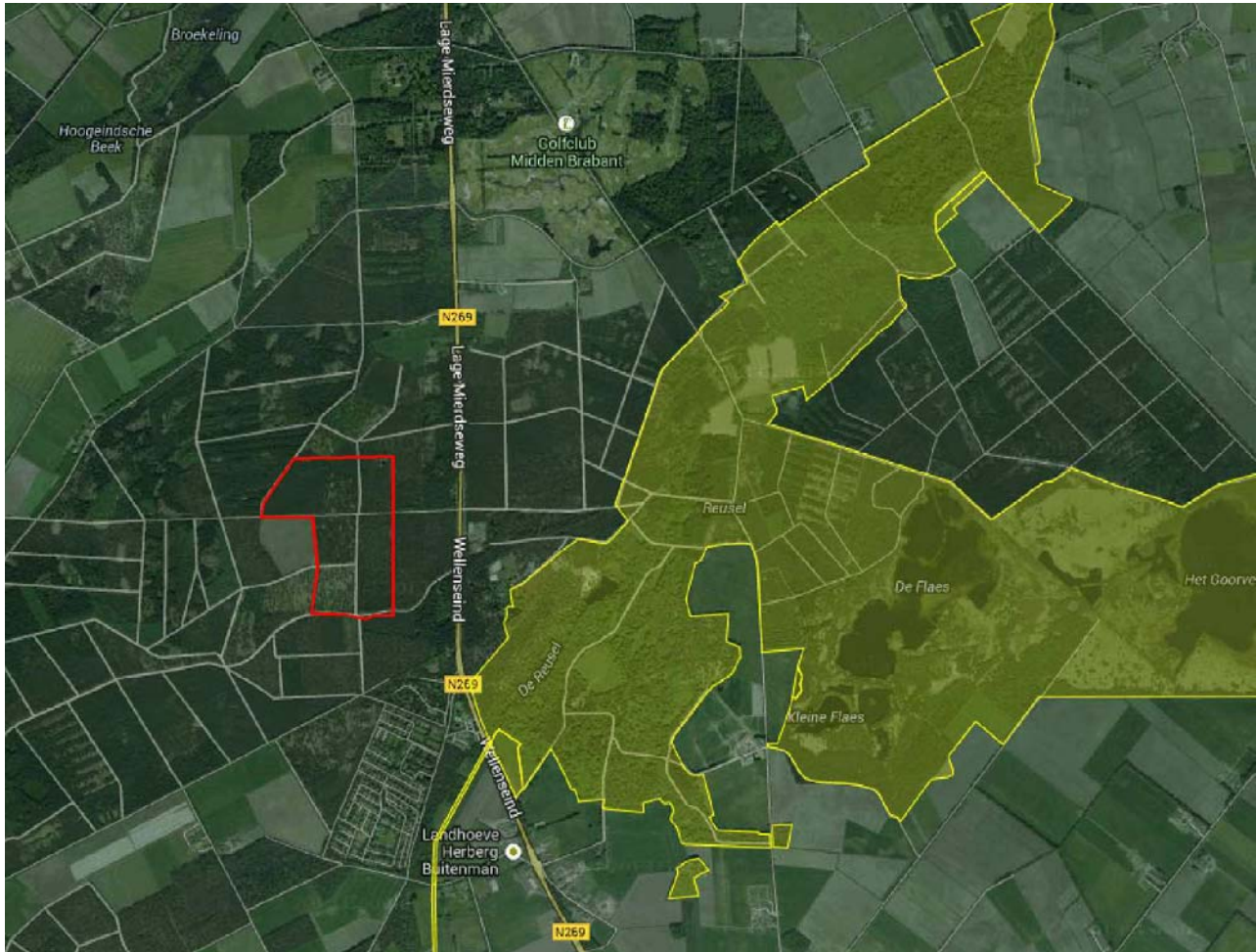
4.1 Resultaten beleidsinventarisatie

Het plangebied ligt in de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), in de categorieën 'Droog bos met productie' en 'Vochtig bos met productie'. Zie figuur 4.1.1.

Figuur 4.1.1. Ligging van het plangebied (zwart omlijnd) ten opzichte van de EHS (gekleurde delen).

Het plangebied ligt op iets meer dan 500 meter afstand ten westen van Natura 2000-gebied 'Kempenland-West' (zie figuur 4.1.2).

Figuur 4.1.2. Ligging van het plangebied (rood omlijnd) ten opzichte van Natura 2000-gebied 'Kempenland-West' (geel weergegeven).

Beschermde Natuurmonument 'Mispelindse en Neterselse Heide' (zie figuur 4.1.3) is/zal komen te vervallen als gevolg van een aanwijzing als (Vogelrichtlijn)gebied/Natura 2000-gebied onder de Natuurbeschermingswet 1998 en maakt dan onderdeel uit van Natura 2000-gebied 'Kempenland-West'. Andere beschermde natuurgebieden bevinden zich op grote afstand van het plangebied.

Figuur 4.1.3. Ligging van het plangebied (rood omlijnd) ten opzichte van (voorheen) aangewezen Beschermd Natuurmonument 'Mispelendse en Neterselse Heide' (oranje/bruin gemarkeerd).

4.2 Resultaten veldinventarisatie

Zoogdieren

Tijdens het veldbezoek werden drie eekhoornnesten aangetroffen (zie de blauwe driehoekjes in figuur 4.2). Voor vleermuizen lijkt het plangebied geen belangrijke functie te hebben: Dikke bomen met holten zijn afwezig en er zijn geen biotopen die als geschikte foerageerhabitat zijn aan te merken (er zijn geen grotere wateren en vrijwel geen loofbomen). Twee holle berken, die bijna uit elkaar vallen, herbergen mogelijk in de zomer een dagverblijf van solitaire vleermuizen (zie de rode stippen in figuur 4.2). Als kraamverblijf of als winterverblijf voor de rosse vleermuis zijn deze berken te dun. Het is echter goed mogelijk dat er vaste vliegroutes van verschillende soorten vleermuizen in het plangebied aanwezig zijn. Deze soorten zijn in tabel 4.2.1. vermeld. Dassenburchten en andere vaste rust- en verblijfplaatsen van strenger beschermde zoogdieren zijn afwezig. Tijdens het veldbezoek werden enkele reeënsporen en ligplaatsen van reeën gevonden.

Nederlandse naam en wetenschappelijke naam	FF1	FF2	FF3
Aardmuis (<i>Microtus agrestis</i>)	X		
Bosmuis (<i>Apodemus sylvaticus</i>)	X		
Rosse woelmuis (<i>Clethrionomys glareolus</i>)	X		
Gewone bosspitsmuis (<i>Sorex araneus</i>)	X		
Huisspitsmuis (<i>Crocidura russula</i>)	X		
Veldmuis (<i>Microtus arvalis</i>)	X		
Ree (<i>Capreolus capreolus</i>)	X		
Eekhoorn (<i>Sciurus vulgaris</i>)		X	
Konijn (<i>Oryctolagus cuniculus</i>)	X		
Watervleermuis (<i>Myotis daubentonii</i>)			X
Franjestaart (<i>Myotis natterii</i>)			X
Rosse vleermuis (<i>Nyctalus noctula</i>)			X
Laatvlieger (<i>Eptesicus serotinus</i>)			X
Gewone grootoorvleermuis (<i>Plecotus auritus</i>)			X
Ruige dwergvleermuis (<i>Pipistrellus nathusii</i>)			X
Gewone dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>)			X

FF1 = algemene soorten

FF2 = overige soorten

FF3 = streng beschermde soorten

Tabel 4.2.1. Beschermde zoogdiersoorten die (mogelijk) een vaste rust- en verblijfplaats in het plangebied hebben. De status van de soorten in de Flora- en faunawet is eveneens weergegeven.

Vogels

In het plangebied zijn geen jaar rond beschermde vogelnesten aanwezig. Wél werden er nesten van houtduiven aangetroffen en territoriale zang gehoord van koolmees, gekraagde roodstaart, boompieper, bonte vliegenvanger, roodborst, vink, kuifmees, gaai, grote bonte specht en staartmees. Ook werd in het plangebied een groene specht waargenomen. In de opgaande begroeiingen en berken met holten zijn tijdens het broedseizoen nesten van verschillende vogelsoorten te verwachten. Daarnaast is te verwachten dat er in het overal aanwezige pijpenstrootje in het broedseizoen nesten van de boompieper aanwezig zijn.

Overige beschermde soorten

Tijdens het veldbezoek werd nabij een waterbevattende greppel een bruine kikker aangetroffen en bevonden zich in het noordoostelijk gelegen ven enkele tientallen middelste groene kikkers. Ondanks het feit dat het plangebied onder optimale omstandigheden voor reptielenonderzoek werd geïnventariseerd, werd er geen enkele hagedis waargenomen. Beschermde planten zijn evenmin aangetroffen. Tijdens het veldbezoek werd in een greppel aan de westkant van het plangebied een enkele dubbelloof aangetroffen (zie de paarse stip in figuur 4.2). Deze plant is wettelijk niet beschermd, maar staat vermeld op de Nederlandse Rode Lijst (in de categorie 'gevoelig'). Verder werden ten westen van het plangebied enkele grote koepelnesten van de beschermde kale rode bosmier aangetroffen. In het plangebied zelf is deze soort echter afwezig. De in het plangebied voorkomende overige beschermde soorten zijn in tabel 4.2.2. weergegeven.

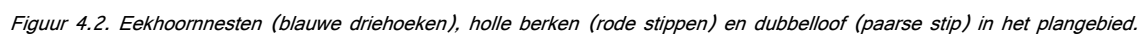
Nederlandse naam en wetenschappelijke naam	FF1	FF2	FF3
Bruine kikker (<i>Rana temporaria</i>)	X		
Middelste Groene kikker (<i>Rana esculenta</i>)	X		

FF1 = algemene soorten

FF2 = overige soorten

FF3 = streng beschermde soorten

Tabel 4.2.2. De in het plangebied voorkomende beschermde plantensoorten. De status van de soorten in de Flora- en faunawet is eveneens weergegeven.

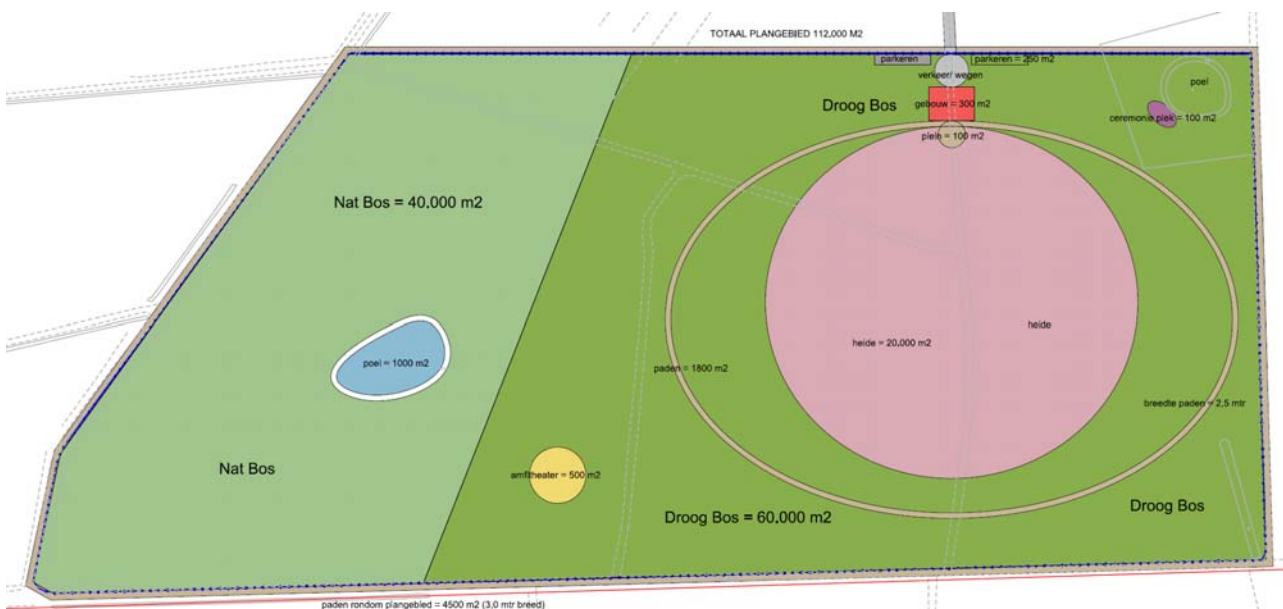

5. EFFECTEN VAN DE VOorgenomen IngREEP

5.1 De ingreep

In het plangebied wil men een natuurbegraafplaats realiseren, inclusief parkeergelegenheid, een gebouw, ceremonieplek en amfitheater. Daarnaast wil men een extra poel aanleggen en de monotone opstanden van Weymouthden geleidelijk omvormen tot natuurlijker bos met verschillende inlandse loofboomsoorten. Figuur 5.1. geeft de voorlopige inrichtingsschets.

Uiteindelijk zal het plangebied als natuurbegraafplaats gaan functioneren. Voor het maken van een graf wordt eerst de vegetatie in een plag afgestoken, waarna een gat wordt gegraven. Bij het dichten van het graf wordt de uitgestoken plag weer teruggeplaatst. Rottend hout en dode bomen zullen niet worden verwijderd, ook worden er geen bomen gekapt (behalve wanneer deze een gevaar opleveren).

Figuur 5.1. Voorlopige inrichtingsschets.

5.2 Effecten op algemene beschermde soorten in het plangebied

Door de grondwerkzaamheden die nodig zijn voor de herinrichting en aanleg van graven, zal een deel van het foerageergebied van enkele algemeen voorkomende beschermde zoogdieren en amfibieën (tijdelijk) verdwijnen. Holen en individuen van algemeen voorkomende zoogdieren zullen hierbij mogelijk worden verstoord of verdwijnen. Voor al deze soorten biedt de directe omgeving van het plangebied voldoende andere habitats. De groeiplaats van de dubbelloof blijft behouden. Door de geplande omvorming tot een natuurlijker bos zal er een beter foerageergebied voor de meeste soorten ontstaan.

5.3 Effecten op vogels .

Om vernietiging van bewoonde vogelnesten te voorkomen, dienen de inrichtingsmaatregelen buiten het broedseizoen, dus buiten de periode 15 maart - 15 juli plaats te vinden. De aanleg van parkeerplaatsen, gebouw, ceremonieplaats en amfitheater leiden tot vernietiging van een klein deel van het foerageergebied en de broedhabitat van vogels.

Omdat vogels als de boompieper in het hoge gras broeden, moet worden voorkomen dat er bij het delven van een graf in het broedseizoen bewoonde nesten worden vernietigd. Dat kan door de locaties waar in het broedseizoen een graf wordt gegraven al vóór het broedseizoen af te plaggen (hiermee wordt voorkomen dat er gras gaat groeien. Een bijkomend voordeel van dit lokale plaggen is dat er open plekken ontstaan waar allerlei planten kunnen kiemen, die op hun beurt weer als voedsel voor vogels kunnen dienen. Omdat er op begraafplaatsen geen uitbundige activiteiten plaats vinden, heeft het voorgestane gebruik naar verwachting geen negatief effect op vogels.

Eventueel te kappen bomen dienen buiten het broedseizoen te worden gekapt, om vernietiging van vogelnesten te voorkomen. Door de geplande omvorming tot een natuurlijker bos zal er een beter foerageergebied voor de meeste vogelsoorten ontstaan. Netto hebben de plannen daarom een sterk positief effect op vogels.

5.4 Effecten op vleermuizen

Omdat het plangebied waarschijnlijk vaste vliegroutes van vleermuizen bevat, dient te worden voorkomen dat die zullen worden vernietigd of verstoord. Eventueel te plaatsen buitenverlichting dient daarom vleermuisvriendelijk te zijn.

De aanleg van parkeerplaatsen, gebouw, ceremonieplaats en amfitheater leiden tot vernietiging van een klein deel van marginaal vleermuisfoerageergebied. Door de geplande omvorming tot een natuurlijker bos zal er een beter foerageergebied voor de meeste soorten ontstaan. Om vernietiging van vleermuisverblijven te voorkomen mogen er geen bomen met holten worden gekapt. Netto hebben de plannen een sterk positief effect op vleermuizen.

5.5 Effecten op de eekhoorn

In het plangebied zijn drie bomen met een eekhoornnest aangetroffen. Door deze bomen te behouden worden de nesten gespaard. De aanleg van parkeerplaatsen, gebouw, ceremonieplaats en amfitheater leiden tot vernietiging van een klein deel van het bestaande foerageergebied. Doordat het plangebied voor het overgrote deel als bos blijft ingericht, zal er voldoende foerageergebied voor de eekhoorn aanwezig blijven. Omdat eekhoorns goed aan mensen wennen, zal de voorgenomen ingebruikname als natuurbegraafplaats geen sterk negatieve effecten op de eekhoorn hebben. De omvorming tot natuurlijker bos zal er toe leiden dat er een breder voedselaanbod komt voor eekhoorns; dit heeft een sterk positief effect op de eekhoorn.

5.6 Effecten op beschermde natuurgebieden

De te ontwikkelen natuurbegraafplaats bestaat uit opstanden Weymouthen met een ondergroei die sterk wordt gedomineerd door pijpenstrootje. Deze biotoop biedt maar enkele bijzondere dier- en plantsoorten een geschikte habitat. Op wat eekhoornnesten na en een redelijke dichtheid aan boompiepers zijn de bijzondere natuurwaarden in het plangebied niet hoog te noemen. De voorgestane ontwikkeling tot natuurbegraafplaats zal daarom naar verwachting weinig tot geen negatieve effecten hebben, terwijl de voorgenomen omvorming tot natuurlijk loofbos sterk positieve effecten heeft. Ondanks het feit dat een klein deel van het plangebied wordt omgevormd tot parkeergelegenheid, gebouwen, etc. is er netto een positief effect op de natuur te verwachten, dus ook op de EHS (waarin het plangebied is gelegen). Op de 500 meter verderop gelegen beschermde natuurgebieden Natuurmonument 'Misperleindse en Neterselse Heide' en Natura 2000-gebied 'Kempenland-West' zal dit, vanwege de afstand tot het plangebied, waarschijnlijk weinig effecten hebben.

6. CONSEQUENTIES VANUIT DE WET- EN REGELGEVING

6.1 Flora- en faunawet

Beschermde dieren uit de categorie 'algemene soorten': vrijstelling

Voor het vernietigen van holen etc. en verstoren van beschermde zoogdieren van de categorie 'algemene soorten' voor ruimtelijke ingrepen, bestaat een vrijstelling op grond van 'AMvB artikel 75' van de Flora- en faunawet (Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2005). Er hoeft daarom geen ontheffing voor algemene soorten te worden aangevraagd.

Vleermuizen: aangepaste buitenverlichting en holle bomen sparen

Vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen zijn streng beschermd onder de Flora- en faunawet. Omdat de holle berken mogelijk een vaste rust- en verblijfplaats van boombewonende vleermuissoorten vormen, dienen deze te worden behouden. Vernietiging van eventuele vaste vliegroutes van vleermuizen dient te worden voorkomen door te kiezen voor vleermuisvriendelijke buitenverlichting. Deze dient te voldoen aan de normen die zijn weergegeven in:

http://www.rws.nl/wegen/natuur_en_milieu/verbinden_natuurgebieden/vleermuisvriendelijke_verlichting/.

Op deze manier wordt schade aan eventueel aanwezige vaste vliegroutes voorkomen en is het aanvragen van een ontheffing niet nodig.

Eekhoornnesten: behouden

Eekhoornnesten worden in de Flora- en faunawet gezien als een vaste rust- en verblijfplaats van een beschermde diersoort (uit de beschermingscategorie 'overige beschermde soorten'). Door de bomen met een eekhoornnest (zie paragraaf 4.2) te behouden, vindt er geen overtreding op de Flora- en faunawet plaats.

Algemene vogels: geen directe schade

Op de plaatsen waar parkeerterrein, gebouwen etc. zijn gepland, dient de vegetatie buiten de periode 15 maart - 15 juli (het broedseizoen van de meeste vogels) te worden verwijderd. De locaties waar in het broedseizoen een graf wordt gegraven, dienen al vóór het broedseizoen te worden geplagd (dus buiten de periode 15 maart – 15 juli). Met deze maatregelen wordt directe schade aan algemeen voorkomende vogels, hun nesten en eieren voorkomen. Vogelsoorten waarvan het nest buiten het broedseizoen als een vaste rust- en verblijfplaats wordt gezien, zijn waarschijnlijk afwezig. Er hoeft dus geen ontheffing voor vogels te worden aangevraagd.

Voorkomen doden of verwonden dieren

De in de Flora- en faunawet genoemde 'algemene zorgplicht' is ook op beschermde soorten uit de categorie 'algemene soorten' van toepassing. Beschermde diersoorten (ook die van de categorie 'algemene soorten') die tijdens het verwijderen van vegetatie en het vergraven van grond worden aangetroffen, moeten direct worden gevangen en na afloop van de werkzaamheden in het aangrenzende gebied worden vrijgelaten.

6.2 Overige regelgeving

Ondanks de vernietiging van EHS voor de aanleg van parkeerplaatsen en gebouwen, hebben de voorgenomen maatregelen naar verwachting netto een positief effect op de EHS. Toch dient te worden nagegaan of de provincie instemt met de voorgenomen inrichting. De te vernietigen delen van de EHS (door de aanleg van parkeerplaatsen, gebouw, ceremonieplaats en amfitheater) dienen te worden gecompenseerd, volgens de regels in de Verordening Ruimte van de Provincie Noord-Brabant (<http://www.brabant.nl/dossiers/dossiers-op-thema/ruimtelijke-ordening/-/media/52C51C6E3AE247A3A2A3B98488A836B8.pdf>). Naar mening van Faunaconsult kan daarbij uitgegaan van de categorie: tussen 5 en 25 jaar te ontwikkelen natuur, waarvoor een compensatietoeslag geldt van 1/3 in oppervlak, plus de gekapitaliseerde kosten van het ontwikkelingsbeheer.

De Boswet schrijft voor dat de kap van houtopstanden groter dan 10 are gemeld en herplant moeten worden. Hiervan is mogelijk sprake in het plangebied. De herplant is inbegrepen in de compensatiemaatregelen voor de EHS. Door het compensatieperceel aan te planten vóór de kap, wordt voldaan aan de compensatieplicht uit de Boswet. Omdat er geen negatieve effecten op Natura 2000 gebied 'Kempenland-West' zijn te verwachten, is er geen vergunning nodig op grond van de Natuurbeschermingswet (ex artikel 19d lid 1).

Literatuur

- Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff. 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, Leiden; European Invertebrate Survey, Leiden.
- Dienst Regelingen. 2009a. Wijziging beoordeling ontheffing Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen. Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit.
- Dienst Regelingen. 2009b. Bijlage aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten. Ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep. Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit.
- Dienst Regelingen. 2009c. Uitleg Aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen Flora- en faunawet.
- Limpens, H.G.J.A., K. Mosterd en W. Bongers. 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2005-A. Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde dieren en planten! Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Den Haag.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2005-B. Algemene Handreiking Natuurbeschermingswet 1998. Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Den Haag.
- RAVON, 2006. Waarnemingenoverzicht 2005. RAVON, 24: 46-64.
- RAVON, 2007. Waarnemingenoverzicht 2006. RAVON, 27: 46-64.
- RAVON, 2010. Waarnemingenoverzicht 2007 en 2008. RAVON, 34: 61-80.
- RAVON, 2011. Waarnemingenoverzicht 2010. RAVON, 42: 105-119.
- RAVON, 2013. Waarnemingenoverzicht 2012. RAVON, 51: 119-132.